31978L0660

L 222/11 EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA 14.8.1978

NELJAS NÕUKOGU DIREKTIIV, 25. juuli 1978, mis põhineb asutamislepingu artikli 54 lõike 3 punktil g ja käsitleb teatavat liiki äriühingute raamatupidamise aastaaruandeid

(78/660/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 54 lõike 3 punkti g,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, (1)

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust (2)

ning arvestades, et:

teatavate piiratud vastutusega äriühingute puhul on nende äriühingute osanike või aktsionäride ja kolmandate isikute kaitse tarvis eriti oluline kooskõlastada siseriiklikud õigusnormid, mis käsitlevad raamatupidamise aastaaruannete ja tegevusaruannete esitamist ja sisu, neis kasutatavaid hindamismeetodeid ja nende avaldamist;

neis valdkondades on nende äriühinguliikide suhtes vajalik samaaegne kooskõlastamine, sest ühelt poolt ulatub nende äriühingute tegevus üle nende riigi territooriumi piiride ning teiselt poolt ei paku need äriühingud kolmandatele isikutele kaitset, mis ulatuks üle nende netovara; et lisaks sellele on sellise kooskõlastamise vajadust ja pakilisust tõdetud ja kinnitatud direktiivi 68/151/EMÜ (3) artikli 2 lõike 1 punktis f;

lisaks sellele on vaja kehtestada ühenduses võrdväärsed miinimumnõuded finantsteabe suhtes, mille konkureerivad äriühingud peaksid avaldama;

raamatupidamise aastaaruanded peavad andma õige ja erapooletu ülevaate äriühingu vara ja kohustuste, finantsseisundi ning kasumi või kahjumi kohta; et selle tarvis tuleb ette näha kohustuslik bilansi- ja kasumiaruandeskeem ning et tuleb sätestada raamatupidamisaruannete lisade ja tegevusaruande minimaalne sisu; et teatavate äriühingute puhul, mille majanduslik või ühiskondlik tähtsus on väike, võib siiski lubada kõrvalekaldumist;

vara ja kohustuste hindamise eri meetodid tuleb vajalikul määral kooskõlastada tagamaks, et raamatupidamise aastaaruannetes avaldatakse võrreldav ja võrdväärne teave;

kõigi äriühingute raamatupidamise aastaaruanded, mille suhtes kohaldatakse käesolevat direktiivi, tuleb avaldada kooskõlas direktiivi 68/151/EMÜ sätetega; et selles valdkonnas võib väikeste ja keskmise suurusega äriühingute puhul samuti lubada teatavat kõrvalekaldumist;

raamatupidamise aastaaruannet peab auditeerima volitatud isik, kelle minimaalne kvalifikatsioon tuleb edaspidi kooskõlastada; et sellest auditeerimiskohustusest võib vabastada üksnes väikesed äriühingud;

kui äriühing kuulub kontserni, on soovitav, et avaldatakse kontserni raamatupidamisaruanded, mis annavad õige ja erapooletu ülevaate kontserni kui terviku tegevuse kohta; et kuni jõustub nõukogu direktiiv konsolideeritud aastaaruannete kohta, on siiski vaja kõrvale kalduda käesoleva direktiivi teatavatest sätetest;

ületamaks raskusi, mis tulenevad õigusaktide praegusest olukorrast teatavates liikmesriikides, peab käesoleva direktiivi teatavate sätete rakendamiseks võimaldatav aeg olema pikem, kui sellistel puhkudel üldiselt ette nähakse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

1. Käesolevas direktiivis ettenähtud kooskõlastusmeetmeid kohaldatakse liikmesriikide õigus- ja haldusnormide suhtes, mis on seotud järgmist liiki äriühingutega:

(1) EÜT C 129, 11.12.1972, lk 38.
(2) EÜT C 39, 7.6.1973, lk 31.
(3) EÜT L 65, 14.3.1968, lk 8.

— Saksamaal:

die Aktiengesellschaft, die Kommanditgesellschaft auf Aktien, die Gesellschaft mit beschränkter Haftung,

— Belgias:

la société anonyme de naamloze vennootschap, la société en commandite par actions de commanditaire vennootschap op aandelen, la société de personnes à responsabilité limitée de personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid,

— Taanis:

aktieselskaber, kommanditaktieselskaber, anpartsselskaber,

— Prantsusmaal:

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée,

— Iirimaal:

public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee,

— Itaalias:

la società per azioni, la società in accomandita per azioni, la società a responsibilità limitata,

— Luksemburgis:

la société anonyme, la société en commandite par actions, la société à responsabilité limitée,

— Hollandis:

de naamloze vennootschap, de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid,

— Ühendkuningriigis:

public companies limited by shares or by guarantee, private companies limited by shares or by guarantee.

2. Kuni edasise kooskõlastamiseni ei pea liikmesriigid kohaldama käesoleva direktiivi sätteid pankade ja muude rahandusasutuste ega kindlustusseltside suhtes.

1. JAGU

Üldsätted

Artikkel 2

1. Raamatupidamise aastaaruanne hõlmab bilansi, kasumiaruande ning raamatupidamisaruannete lisad. Need dokumendid on ühtne tervik.

2. Need dokumendid koostatakse selgelt ning kooskõlas käesoleva direktiiviga.

3. Raamatupidamise aastaaruanne peab andma õige ja erapooletu ülevaate äriühingu vara, kohustuste, finantsseisundi ning kasumi või kahjumi kohta.

4. Kui käesoleva direktiivi kohaldamisest ei piisa, et anda õige ja erapooletu ülevaade lõike 3 tähenduses, tuleb anda lisateavet.

5. Kui käesoleva direktiivi mõne sätte kohaldamine ei sobi erandlikult kokku lõikes 3 sätestatud kohustusega, tuleb sellest sättest kõrvale kalduda, et anda õige ja erapooletu ülevaade lõike 3 tähenduses. Iga selline kõrvalekaldumine tuleb avaldada raamatupidamisaruannete lisades koos selle põhjenduse ning aruandega selle mõju kohta varale, kohustustele, finantsseisundile ning kasumile või kahjumile. Liikmesriigid võivad määratleda kõnesolevad erandjuhud ning sätestada asjakohased erinormid.

6. Liikmesriigid võivad lubada või nõuda, et raamatupidamise aastaaruandes avaldatakse muud teavet peale selle, mis tuleb avaldada kooskõlas käesoleva direktiiviga.

2. JAGU

Üldsätted bilansi ja kasumiaruande kohta

Artikkel 3

Bilansi- ja kasumiaruandeskeemi, eriti vormi, mis on vastu võetud nende esitamise tarvis, ei tohi ühest aruandeaastast teise muuta. Erandjuhul lubatakse sellest põhimõttest kõrvale kalduda. Iga selline kõrvalekaldumine tuleb koos selle põhjendusega avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

Artikkel 4

1. Artiklites 9, 10 ning 23–26 loetletud kirjed tuleb bilansis ja kasumiaruandes näidata eraldi ja määratud järjekorras. Lubatud on nende kirjete üksikasjalikum liigendamine, tingimusel et järgitakse ettenähtud skeeme. Uusi kirjeid võib lisada tingimusel, et nende sisu ei hõlma mis tahes kirjeid, mis on ette nähtud kõnealustes skeemides. Liikmesriigid võivad nõuda sellist üksikasjalikumat liigendamist või uute kirjete lisamist.

2. Bilansi ja kasumiaruande araabia numbritega tähistatud kirjete skeemi, nomenklatuuri ning terminoloogiat tuleb kohandada, kui selle tingib ettevõtja eriline laad. Liikmesriigid võivad nõuda sellist kohandamist teatava majandussektori ettevõtjatelt.

3. Bilansi ja kasumiaruande kirjeid, mis on tähistatud araabia numbritega, võib ühendada, kui:

a) nende summa on artikli 2 lõike 3 tähenduses ebaoluline;

b) selline ühendamine parandab selgust, tingimusel et selliselt ühendatud kirjeid käsitletakse eraldi raamatupidamisaruannete lisades. Liikmesriigid võivad nõuda sellist ühendamist.

4. Iga bilansi- ja kasumiaruandekirje suhtes tuleb näidata selle kirje summa eelnenud aruandeaastal. Liikmesriigid võivad ette näha, et kui need summad ei ole võrreldavad, tuleb eelnenud aruandeaasta vastavat summat täpsustada. Igal juhul tuleb võrreldamatuse esinemine ning summade mis tahes täpsustamine koos asjakohaste selgitustega avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

5. Bilansi- või kasumiaruandekirjet, mille jaoks puudub summa, ei näidata, välja arvatud juhul, kui on olemas sellele vastav kirje eelnenud aruandeaastal lõike 4 tähenduses.

Artikkel 5

1. Kõrvale kaldudes artikli 4 lõigetest 1 ja 2 võivad liikmesriigid investeerimisühingute ja finantsvaldusettevõtjate raamatupidamise aastaaruannete tarvis ette näha spetsiaalsed skeemid, tingimusel et need skeemid annavad neist ühingutest ülevaate, mis on võrdväärne artikli 2 lõikes 3 sätestatuga.

2. Käesolevas direktiivis tähendab "investeerimisühing" üksnes:

a) äriühingut, mille ainus eesmärk on investeerida eri väärtpaberitesse, kinnisvarasse ning muusse varasse üksnes selleks, hajutada investeerimisriski ning tuua osanikele või aktsionäridele kasu oma vara majandamisest;

b) äriühingut, mis on oma põhikapitali kaudu seotud investeerimisühingutega, kui selliselt seotud äriühingu ainus eesmärk on omandada täielikult kinnimakstud osi, mida on emiteerinud need investeerimisühingud; ilma et see piiraks direktiivi 77/91/EMÜ ([1]) artikli 20 lõike 1 punkti h kohaldamist.

3. Käesolevas direktiivis tähendab "finantsvaldusettevõtja" üksnes sellist äriühingut, mille ainus eesmärk on soetada osalusi teistes äriühingutes, neid osalusi majandada ning nende abil kasumit saada, sekkumata ise otseselt ega kaudselt nende äriühingute juhtimisse; ilma et see piiraks nende õigusi osanikena või aktsionäridena. Sellise äriühingu tegevuse suhtes kehtestatud piirangud peavad olema sellised, et haldus- või kohtuasutusel oleks võimalik kontrollida nendest kinnipidamist.

Artikkel 6

Liikmesriigid võivad lubada või nõuda bilansi ja kasumiaruande skeemi kohandamist, et hõlmata kasumi jaotamine või kahjumi käsitlus.

Artikkel 7

Mis tahes tasaarvestused vara ja kohustuste vahel ning tulu- ja kulukirjete vahel on keelatud.

3. JAGU

Bilansiskeem

Artikkel 8

Bilansi esitamise tarvis näevad liikmesriigid ette ühe skeemi või mõlemad skeemid, mis on sätestatud artiklites 9 ja 10. Kui

([1]) EÜT L 26, 31.1.1977, lk 1.

liikmesriik näeb ette mõlemad skeemid, võib see liikmesriik lubada, et äriühingud valivad nende seast ühe.

Artikkel 9

Aktiva

A. **Märgitud sissemaksmata kapital**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sissemaksmata kapital tuleb näidata passivas. Sel juhul tuleb sissemaksmata kapital näidata aktiva rubriigis A või D. II.5).

B. **Asutamisväljaminekud**

nagu on määratletud siseriikliku õigusega ning kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine aktivas. Siseriikliku õigusega võib samuti olla ette nähtud, et asutamisväljaminekud näidatakse esimese kirjena "immateriaalse põhivara" all.

C. **Põhivara**

I. *Immateriaalne põhivara*

1. Arenguväljaminekud, kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine aktivas.

2. Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid ja samalaadsed õigused ja vara, kui need on:

   a) omandatud tasu eest ning kui neid ei ole vaja näidata rubriigis C. I.3; või

   b) loonud äriühing ise, kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine aktivas.

3. Maineväärtus, kuivõrd see on omandatud tasu eest.

4. Ettemaksed.

II. *Materiaalne põhivara*

1. Maa ja ehitised.

2. Masinad ja seadmed.

3. Muu inventar, sisseseade, tööriistad ja varustus.

4. Ettemaksed ja ehitamisel olev materiaalne põhivara.

III. *Finantspõhivara*

1. Sidusettevõtete osad või aktsiad.

2. Laenud sidusettevõtetele.

3. Osalused.

4. Laenud ettevõtetele, millega äriühing on seotud osaluse kaudu.

5. Põhivara hulka kuuluvad investeeringud.

6. Muud laenud.

7. Oma osad või aktsiad (näidata nende nimiväärtus või selle puudumise korral nende arvestuslik nimiväärtus), kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine bilansis.

D. **Käibevara**

I. *Varud*

1. Tooraine ja tarvikud.

2. Lõpetamata toodang.

3. Valmistoodang ja toodang edasimüügiks.

4. Ettemaksed.

II. *Nõuded*

(Summad, mille maksetähtaeg on pikem kui üks aasta, tuleb iga kirje all näidata eraldi.)

1. Nõuded klientidele.

2. Nõuded sidusettevõtetele.

3. Nõuded ettevõtetele, millega äriühing on seotud osaluse kaudu.

4. Muud nõuded.

5. Märgitud sissemaksmata kapital (kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sissemaksmata kapital tuleb näidata aktiva rubriigis A).

6. Ettemaksed ning viitlaekumised (kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sellised kirjed tuleb näidata aktiva rubriigis E).

III. *Investeeringud*

1. Sidusettevõtete osad või aktsiad.

2. Oma osad või aktsiad (näidata nende nimiväärtus või selle puudumise korral nende arvestuslik nimiväärtus), kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine bilansis.

3. Muud investeeringud.

IV. *Raha pangakontodel ja kassas*

E. **Ettemaksed ja viitlaekumised**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sellised kirjed tuleb näidata aktiva rubriigis D.II.6.)

F. **Aruandeaasta kahjum**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sellised kirjed tuleb näidata passiva rubriigis A.VI.)

Passiva

A. **Omakapital**

I. *Märgitud kapital*

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sellel kirjel tuleb näidata sissemaksmata kapital. Sel juhul tuleb eraldi näidata märgitud kapitali ja sissemakstud kapitali summa).

II. *Aažio*

III. *Ümberhindluse reserv*

IV. *Reservid*

1. Kohustuslik reserv, kuivõrd sellist reservi on nõutud siseriikliku õigusega.

2. Reserv oma osade või aktsiate tarvis, kuivõrd sellist reservi on nõutud siseriikliku õigusega; ilma et see piiraks direktiivi 77/91/EMÜ artikli 22 lõike 1 punkti b kohaldamist.

3. Põhikirjalised reservid.

4. Muud reservid.

V. *Eelnenud perioodide jaotamata kasum või kahjum*

VI. *Aruandeaasta kasum või kahjum*

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et see kirje tuleb näidata aktiva rubriigis F või passiva rubriigis E.)

B. **Eraldised kohustusteks ja kuludeks**

1. Pensionieraldised ja eraldised samalaadsete kohustuste tarvis.

2. Maksueraldised.

3. Muud eraldised.

C. **Võlakohustused**

(Summad, mille maksetähtaeg on ühe aasta jooksul, ning summad, mille maksetähtaeg on pikem kui üks aasta, tuleb igal kirjel ning nende kirjete kogusumma all näidata eraldi.)

1. Tagatiseta võlakohustused, eraldi näidata konverteeritavad võlakohustused.

2. Võlad krediidiasutustele.

3. Tellijate ettemaksed, kuivõrd neid ei ole eraldi näidatud mahaarvatistena varudest.

4. Võlad hankijatele.

5. Vekslivõlad.

6. Võlad sidusettevõtetele.

7. Võlad ettevõtetele, millega äriühing on seotud osaluse kaudu.

8. Muud võlad, sealhulgas maksu- ja sotsiaalkindlustusvõlad.

9. Viitvõlad ja ettemakstud tulu (kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et need kirjed tuleb näidata passiva rubriigis D).

D. **Viitvõlad ja ettemakstud tulu**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et need kirjed tuleb näidata passiva rubriigis C.9.)

E. **Aruandeaasta kasum**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et see tuleb näidata passiva rubriigis A.VI.)

Artikkel 10

A. **Märgitud sissemaksmata kapital,**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sissemaksmata kapital tuleb näidata rubriigis L. Sel juhul tuleb sissemaksmata kapital näidata rubriigis A või D.II.5.)

B. **Asutamisväljaminekud**

nagu on määratletud siseriikliku õigusega ning kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine aktivas. Siseriikliku õigusega võib samuti olla ette nähtud, et asutamisväljaminekud näidatakse esimese kirjena "immateriaalse põhivara" all.

C. **Põhivara**

I. *Immateriaalne põhivara*

1. Arenguväljaminekud, kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine aktivas.

2. Kontsessioonid, patendid, litsentsid, kaubamärgid ja samalaadsed õigused ja vara, kui need on:

   a) omandatud tasu eest ning kui neid ei ole vaja näidata rubriigis C.I.3; või

   b) loonud äriühing ise, kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine aktivas.

3. Maineväärtus, kuivõrd see on omandatud tasu eest.

4. Ettemaksed.

II. *Materiaalne põhivara*

1. Maa ja ehitised.

2. Masinad ja seadmed.

3. Muu inventar, sisseseade, tööriistad ja varustus.

4. Ettemaksed ja ehitamisel olev materiaalne põhivara.

III. *Finantspõhivara*

1. Sidusettevõtete osad või aktsiad.

2. Laenud sidusettevõtetele.

3. Osalused.

4. Laenud ettevõtetele, millega äriühing on seotud osaluse kaudu.

5. Põhivara hulka kuuluvad investeeringud.

6. Muud laenud.

7. Oma osad või aktsiad (näidata nende nimiväärtus või selle puudumise korral nende arvestuslik nimiväärtus), kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine bilansis.

D. **Käibevara**

I. *Varud*

1. Tooraine ja tarvikud.

2. Lõpetamata toodang.

3. Valmistoodang ja toodang edasimüügiks.

4. Ettemaksed.

II. *Nõuded*

(Summad, mille maksetähtaeg on pikem kui üks aasta, tuleb iga kirje all näidata eraldi.)

1. Nõuded klientidele.

2. Nõuded sidusettevõtetele.

3. Nõuded ettevõtetele, millega äriühing on seotud osaluse kaudu.

4. Muud nõuded.

5. Märgitud sissemaksmata kapital (kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sissemaksmata kapital tuleb näidata rubriigis A).

6. Ettemaksed ning viitlaekumised (kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sellised kirjed tuleb näidata rubriigis E).

III. *Investeeringud*

1. Sidusettevõtete osad või aktsiad.

2. Oma osad või aktsiad (näidata nende nimiväärtus või selle puudumise korral nende arvestuslik nimiväärtus), kuivõrd siseriikliku õigusega on lubatud nende näitamine bilansis.

3. Muud investeeringud.

IV. *Raha pangakontodel ja kassas*

E. **Ettemaksed ja viitlaekumised**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et sellised kirjed tuleb näidata rubriigis D.II.6.)

F. **Lühiajalised võlakohustused: summad, mille maksetähtaeg on ühe aasta jooksul**

1. Tagatiseta võlakohustused, eraldi näidata konverteeritavad võlakohustused.

2. Võlad krediidiasutustele.

3. Tellijate ettemaksed, kuivõrd neid ei ole eraldi näidatud mahaarvatistena varudest.

4. Võlad hankijatele.

5. Vekslivõlad.

6. Võlad sidusettevõtetele.

7. Võlad ettevõtetele, millega äriühing on seotud osaluse kaudu.

8. Muud võlad, sealhulgas maksu- ja sotsiaalkindlustusvõlad.

9. Viitvõlad ja ettemakstud tulu (kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et need tuleb näidata rubriigis K).

G. **Käibevara/käibekohustuste puhassumma** (võttes arvesse ettemaksed ja viitlaekumised, kui need on näidatud rubriigis E, ning viitvõlad ja ettemakstud tulu, kui need on näidatud rubriigis K).

H. **Koguvara ja käibekohustuste vahe**

I. **Pikaajalised võlakohustused: summad, mille maksetähtaeg on pikem kui üks aasta**

1. Tagatiseta võlakohustused, eraldi näidates konverteeritavad võlakohustused.

2. Võlad krediidiasutustele.

3. Tellijate ettemaksed, kuivõrd neid ei ole eraldi näidatud mahaarvatistena varudest.

4. Võlad hankijatele.

5. Vekslivõlad.

6. Võlad sidusettevõtetele.

7. Võlad ettevõtetele, millega äriühing on seotud osaluse kaudu.

8. Muud võlad, sealhulgas maksu- ja sotsiaalkindlustusvõlad.

9. Viitvõlad ja ettemakstud tulu (kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et need tuleb näidata rubriigis K).

J. **Eraldised kohustusteks ja kuludeks**

1. Pensionieraldised ja eraldised samalaadsete kohustuste tarvis.

2. Maksueraldised.

3. Muud eraldised.

K. **Viitvõlad ja ettemakstud tulu**

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et need kirjed tuleb näidata passiva rubriigis F.9 või I.9 või mõlemas).

L. **Omakapital**

I. *Märgitud kapital*

(kui siseriikliku õigusega ei ole ette nähtud, et selle kirje all tuleb näidata sissemaksmata kapital. Sel juhul tuleb eraldi näidata märgitud kapitali ja sissemakstud kapitali summa).

II. *Aažio*

III. *Ümberhindluse reserv*

IV. *Reservid*

1. Kohustuslik reserv, kuivõrd sellist reservi on nõutud siseriikliku õigusega.

2. Reserv oma osade või aktsiate tarvis, kuivõrd sellist reservi on nõutud siseriikliku õigusega; ilma et see piiraks direktiivi 77/91/EMÜ artikli 22 lõike 1 punkti b kohaldamist.

3. Põhikirjalised reservid.

4. Muud reservid.

V. *Eelnenud perioodide jaotamata kasum või kahjum*

VI. *Aruandeaasta kasum või kahjum*

Artikkel 11

Liikmesriigid võivad lubada, et äriühingud, mis oma bilansipäeval ei ületa kolme järgmise kriteeriumi seast kahe piiranguid:

— bilansi kogumaht: 1 000 000 Euroopa arvestusühikut,

— puhaskäive: 2 000 000 Euroopa arvestusühikut,

— keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul: 50,

koostavad lühendatud bilansi, näidates üksnes need kirjed, mis on artiklites 9 ja 10 tähistatud tähtede ja rooma numbritega, ning avaldavad eraldi teabe, mis on nõutud sulgudes artikli 9 skeemi aktiva rubriigis D. II ja passiva rubriigis C ning artikli 10 skeemi rubriigis D. II, kuid kogusummana iga kirje kohta.

Artikkel 12

1. Kui äriühing oma bilansipäeval ületab või lakkab ületamast artiklis 11 osutatud kolmest kriteeriumist kahe piiranguid, mõjutab see asjaolu nimetatud artiklis sätestatud erandi kohaldamist üksnes siis, kui see toimub kahel järjestikusel aruandeaastal.

2. Riikide valuutadesse ümberarvestamise puhul ei tohi artiklis 11 piiritletud Euroopa arvestusühikutes summasid suurendada rohkem kui 10 % võrra.

3. Bilansi kogumaht, millele on osutatud artiklis 11, on artikli 9 skeemi aktiva rubriikide A–E vara või artikli 10 skeemi rubriikide A–E vara kogusumma.

Artikkel 13

1. Kui vara või kohustus on seotud rohkem kui ühe kirjega skeemis, tuleb selle vahekord teiste kirjetega avaldada kirje all, kus see on näidatud, või raamatupidamisaruannete lisades, kui selline avaldamine on vajalik raamatupidamise aastaaruande mõistmiseks.

2. Oma osi või aktsiaid ning sidusettevõtete osi või aktsiaid võidakse näidata üksnes selleks ettenähtud kirjetel.

Artikkel 14

Kui puudub kohustus näidata garantiikohustused passivas, tuleb kõik garantiikohustused selgelt esitada bilansi lõpus või raamatupidamisaruannete lisades, eristades eri liiki garantiisid, mis on ette nähtud siseriikliku õigusega; eraldi tuleb avaldada kõik antud väärtuslikud tagatised. Seda laadi kohustused sidusettevõtete suhtes tuleb näidata eraldi.

4. JAGU

Erisätted teatavate bilansikirjete kohta

Artikkel 15

1. Vara näitamine põhi- või käibevarana sõltub selle vara otstarbest.

2. Põhivara on vara, mis on mõeldud jätkuvaks kasutamiseks ettevõtte tegevuses.

3. a) Muutused eri põhivarakirjetel näidatakse bilansis või raamatupidamisaruannete lisades. Selleks tuleb seal alates soetus- või tootmismaksumusest iga põhivarakirje kohta eraldi näidata ühelt poolt lisandumised, müümised ja ülekandmised aruandeaasta jooksul, teiselt poolt kumulatiivsed väärtuse täpsustused bilansipäeval ning parandused, mis on kõnealuse aruandeaasta jooksul tehtud väärtuse täpsustustesse eelnenud aruandeaastatest. Väärtuse täpsustused näidatakse bilansis selgete mahaarvatistena asjakohastest kirjetest või raamatupidamisaruannete lisades.

b) Kui raamatupidamise aastaaruande esmakordsel koostamisel kooskõlas käesoleva direktiiviga ei ole võimalik määrata

põhivara soetus- või tootmismaksumust asjatu kulu ega viivituseta, võib soetus- või tootmismaksumusena käsitleda jääkväärtust kõnealuse aruandeaasta algul. Selle sätte iga kohaldamine tuleb avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

c) Artiklit 33 kohaldades näidatakse muutused eri põhivarakirjetel, millele on osutatud käesoleva lõike punktis a, alates ümberhindamise tulemusel saadud soetus- või tootmismaksumusest.

4. Lõike 3 punkte a ja b kohaldatakse ka "asutamisväljaminekute" esitamise suhtes.

Artikkel 16

Kirjel "maa ja ehitised" tuleb näidata õigused kinnisvarale ning muud samalaadsed õigused, mis on määratletud siseriikliku õigusega.

Artikkel 17

Käesolevas direktiivis tähendab "osalus" õigusi teise äriühingu kapitali suhtes, mis, olenemata sellest, kas selle kohta on või ei ole välja antud väärtpaberit, loob kestva sideme selle äriühinguga ja on mõeldud toetama äriühingu tegevust. Teise äriühingu osade või aktsiate valdamist käsitletakse osalusena, kui see ületab liikmesriikide fikseeritud määra, mis ei tohi ületada 20 %.

Artikkel 18

Kirjel "ettemaksed ja viitlaekumised" tuleb näidata väljaminekud, mis on tekkinud aruandeaasta jooksul, ent on seotud järgmise aruandeaastaga, ning vaadeldava aruandeaastaga seotud mis tahes tulu, mis ei ole saadaval enne nende maksetähtaja möödumist. Liikmesriigid võivad siiski ette näha, et selline tulu hõlmatakse kirjel "nõuded". Kui selline tulu on märkimisväärselt suur, tuleb see avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

Artikkel 19

Väärtuse täpsustused hõlmavad kõik täpsustused, mille eesmärk on arvestada erineva vara bilansipäeval märgitud väärtuse vähenemist, olenemata sellest, kas selline vähenemine on lõplik või mitte.

Artikkel 20

1. Eraldised kohustusteks ja kuludeks on ette nähtud, et katta kahju või võlgu, mille laad on selgelt määratletud ning mis bilansipäeval on tõenäolised või kindlad, kuid mille summa või tekkimiskuupäev on ebakindel.

2. Liikmesriigid võivad samuti lubada luua eraldisi, mis on ette nähtud, et katta vaadeldavast või eelnenud aruandeaastast pärit kulusid, mille laad on selgelt määratletud ning mis bilansipäeval on tõenäolised või kindlad, kuid mille summa või tekkimise kuupäev on ebakindel.

3. Eraldisi kohustusteks ja kuludeks ei tohi kasutada vara väärtuse täpsustamiseks.

Artikkel 21

Kirjel "viitvõlad ja ettemakstud tulu" tuleb näidata tulu, mis on saadud enne bilansipäeva, ent on seotud järgmise aruandeaastaga, ning vaadeldava aruandesaastaga seotud mis tahes kulud, mis makstakse alles järgmise aruandeaasta jooksul. Liikmesriigid võivad siiski ette näha, et sellised kulud hõlmatakse kirjel "võlakohustused". Kui sellised kulud on märkimisväärselt suured, tuleb need avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

5. JAGU

Kasumiaruande skeem

Artikkel 22

Kasumiaruande esitamiseks näevad liikmesriigid ette ühe skeemi või mõlemad skeemid, mis on sätestatud artiklites 23–26. Kui liikmesriik näeb ette rohkem kui ühe skeemi, võib see liikmesriik lubada, et äriühingud valivad nende seast ühe.

Artikkel 23

1. Puhaskäive.

2. Valmis- ja lõpetamata toodangu varude muutus.

3. Oma tarbeks valmistatud ja kapitaliseeritud toodang.

4. Muu äritulu.

5. a) Tooraine ja tarvikud.

   b) Muud väliskulud.

6. Tööjõukulud:

   a) palgakulu;

   b) sotsiaalkulud, eraldi näidata pensioniga seotud kulu.

7. a) Väärtuse täpsustused asutamisväljaminekute ning materiaalse ja immateriaalse põhivara suhtes.

   b) Väärtuse täpsustused käibevara suhtes määral, mil need ületavad asjaomase äriühingu puhul tavalisi.

8. Muud ärikulud.

9. Tulu osalusest, eraldi näidata tulu osalusest sidusettevõtetes.

10. Tulu muudest põhivara hulka kuuluvatest investeeringutest ja laenudest, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

11. Muu intressitulu ja samalaadne tulu, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

12. Väärtuse täpsustused finantspõhivara suhtes ning investeeringute suhtes, mis kuuluvad käibevara hulka.

13. Intressikulud ja samalaadsed kulud, eraldi näidata sidusettevõtetega seotud sellised kulud.

14. Tulumaks põhitegevuskasumilt või -kahjumilt.

15. Põhitegevuskasum või -kahjum pärast tulumaksustamist.

16. Erakorraline tulu.

17. Erakorralised kulud.

18. Erakorraline kasum või kahjum.

19. Tulumaks erakorraliselt kasumilt või kahjumilt.

20. Muud maksud, mida ei ole näidatud eelmistel kirjetel.

21. Aruandeaasta puhaskasum või -kahjum.

Artikkel 24

A. **Kulud**

1. Valmis- ja lõpetamata toodangu varude kahanemine.

2. a) Tooraine ja tarvikud;

   b) muud väliskulud.

3. Tööjõukulud:

   a) palgakulu;

   b) sotsiaalkulud, eraldi näidata pensioniga seotud kulu.

4. a) Väärtuse täpsustused asutamisväljaminekute ning materiaalse ja immateriaalse põhivara suhtes.

   b) Väärtuse täpsustused käibevara suhtes määral, mil need ületavad asjaomase äriühingu puhul tavalisi.

5. Muud ärikulud.

6. Väärtuse täpsustused finantspõhivara suhtes ning investeeringute suhtes, mis kuuluvad käibevara hulka.

7. Intressikulud ja samalaadsed kulud, eraldi näidata sidusettevõtetega seotud sellised kulud.

8. Tulumaks põhitegevuskasumilt või -kahjumilt.

9. Põhitegevuskasum või -kahjum pärast tulumaksustamist.

10. Erakorralised kulud.

11. Tulumaks erakorraliselt kasumilt või kahjumilt.

12. Muud maksud, mida ei ole näidatud eelmistel kirjetel.

13. Aruandeaasta puhaskasum või -kahjum.

B. **Tulu**

1. Puhaskäive.

2. Valmis- ja lõpetamata toodangu varude kasv.

3. Oma tarbeks valmistatud ja kapitaliseeritud toodang.

4. Muu äritulu.

5. Tulu osalusest, eraldi näidata tulu osalusest sidusettevõtetes.

6. Tulu muudest põhivara hulka kuuluvatest investeeringutest ja laenudest, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

7. Muu intressitulu ja samalaadne tulu, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

8. Põhitegevuskasum või -kahjum pärast tulumaksustamist.

9. Erakorraline tulu.

10. Aruandeaasta puhaskasum või -kahjum.

Artikkel 25

1. Puhaskäive.

2. Müüdud toodangu maksumus (sealhulgas väärtuse täpsustused).

3. Brutokasum või -kahjum.

4. Turustuskulud (sealhulgas väärtuse täpsustused).

5. Halduskulud (sealhulgas väärtuse täpsustused).

6. Muu äritulu.

7. Tulu osalusest, eraldi näidata tulu osalusest sidusettevõtetes.

8. Tulu muudest investeeringutest ja laenudest, mis kuuluvad põhivara hulka, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

9. Muu intressitulu ja samalaadne tulu, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

10. Väärtuse täpsustused finantspõhivara suhtes ning investeeringute suhtes, mis kuuluvad käibevara hulka.

11. Intressikulud ja samalaadsed kulud, eraldi näidata sidusettevõtetega seotud sellised kulud.

12. Tulumaks põhitegevuskasumilt või -kahjumilt.

13. Põhitegevuskasum või -kahjum pärast tulumaksustamist.

14. Erakorraline tulu.

15. Erakorralised kulud.

16. Erakorraline kasum või kahjum.

17. Tulumaks erakorraliselt kasumilt või kahjumilt.

18. Muud maksud, mida ei ole näidatud eelmistel kirjetel.

19. Aruandeaasta puhaskasum või -kahjum.

Artikkel 26

A. **Kulud**

1. Müüdud toodangu maksumus (sealhulgas väärtuse täpsustused).

2. Turustuskulud (sealhulgas väärtuse täpsustused).

3. Halduskulud (sealhulgas väärtuse täpsustused).

4. Väärtuse täpsustused finantspõhivara suhtes ning investeeringute suhtes, mis kuuluvad käibevara hulka.

5. Intressikulud ja samalaadsed kulud, eraldi näidata sidusettevõtetega seotud sellised kulud.

6. Tulumaks põhitegevuskasumilt või -kahjumilt.

7. Põhitegevuskasum või -kahjum pärast tulumaksustamist.

8. Erakorralised kulud.

9. Tulumaks erakorraliselt kasumilt või kahjumilt.

10. Muud maksud, mida ei ole näidatud eelmistel kirjetel.

11. Aruandeaasta puhaskasum või -kahjum.

B. **Tulu**

1. Puhaskäive.

2. Muu äritulu.

3. Tulu osalusest, eraldi näidata tulu osalusest sidusettevõtetes.

4. Tulu muudest investeeringutest ja laenudest, mis kuuluvad põhivara hulka, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

5. Muu intressitulu ja samalaadne tulu, eraldi näidata selline tulu sidusettevõtetest.

6. Põhitegevuskasum või -kahjum pärast tulumaksustamist.

7. Erakorraline tulu.

8. Aruandeaasta puhaskasum või -kahjum.

Artikkel 27

Liikmesriigid võivad lubada, et äriühingud, mis oma bilansipäeval ei ületa kolme järgmise kriteeriumi seast kahe piiranguid:

— bilansi kogumaht: 4 miljonit Euroopa arvestusühikut,

— puhaskäive: 8 miljonit Euroopa arvestusühikut,

— keskmine töötajate arv aruandeaasta jooksul: 250,

võivad artiklites 23–26 ettenähtud skeemidest kõrvale kalduda järgmistes piirides:

a) artiklis 23: kirjed rubriikides 1–5 võib ühendada ühele kirjele, mille nimetus on “brutokasum või -kahjum”;

b) artiklis 24: kirjed rubriikides A.1, A.2 ning B.1–4 võib ühendada ühele kirjele, mille nimetus on “brutokasum või -kahjum”;

c) artiklis 25: kirjed rubriikides 1, 2, 3 ja 6 võib ühendada ühele kirjele, mille nimetus on "brutokasum või -kahjum";

d) artiklis 26: kirjed rubriikides A.1, B.1 ja B.2 võib ühendada ühele kirjele, mille nimetus on "brutokasum või -kahjum".

Kohaldatakse artikli 12 sätteid.

6. JAGU

Erisätted teatavate kasumiaruande kirjete kohta

Artikkel 28

Puhaskäive hõlmab summad, mis on saadud toodangu müügist ja teenuste osutamisest äriühingu põhitegevuse raames ning millest on lahutatud müügihinnavähendid ning käibemaks ja muud käibega otseselt seotud maksud.

Artikkel 29

1. Kirjetel "erakorraline tulu" ja "erakorralised kulud" all tuleb näidata tulu ja kulud, mis tekivad väljaspool äriühingu põhitegevust.

2. Kui lõikes 1 osutatud tulu ja kulud ei ole tulemuste hindamise suhtes tähtsuseta, tuleb raamatupidamisaruannete lisades anda selgitused nende suuruse ja laadi kohta. Seesama kehtib tulu ja kulude kohta, mis on seotud teise aruandeaastaga.

Artikkel 30

Liikmesriigid võivad lubada, et tulumaks põhitegevuskasumilt või -kahjumilt ning tulumaks erakorraliselt kasumilt või kahjumilt näidatakse kasumiaruandes kogusummana ühel kirjel enne kirjet "muud maksud, mida ei ole näidatud eelmistel kirjetel". Sel juhul jäetakse artiklites 23–26 ettenähtud skeemidest välja kirje "põhitegevuskasum või -kahjum pärast tulumaksustamist".

Kui kohaldatakse seda erandit, peavad äriühingud raamatupidamisaruannete lisades avaldama, mil määral tulumaks kasumilt või kahjumilt mõjutab põhitegevuskasumit või -kahjumit ning erakorralist kasumit või -kahjumit.

7. JAGU

Hindamisreeglid

Artikkel 31

1. Liikmesriigid tagavad, et raamatupidamise aastaaruandes näidatud kirjeid hinnatakse kooskõlas järgmiste üldpõhimõtetega:

a) äriühingu tegevust tuleb pidada jätkuvaks;

b) hindamise meetodeid ei tohi ühest aruandeaastast teise muuta;

c) hinnata tuleb ettevaatlikult, eriti:

   aa) hõlmata võib üksnes kasumi bilansipäeva seisuga;

   bb) arvesse tuleb võtta kõiki prognoositavaid kohustusi ja võimalikku kahju, mis on tekkinud vaadeldava või eelnenud aruandeaasta jooksul, isegi kui sellised kohustused või kahju ilmnevad alles bilansipäeva ja bilansi koostamise päeva vahel;

   cc) arvesse tuleb võtta kogu amortisatsiooni, olenemata sellest, kas aruandeaasta tulemus on kahjum või kasum;

d) arvesse tuleb võtta tulu ja kulusid, mis on seotud vaadeldava aruandeaastaga, hoolimata sellise tulu või kulu saamise või maksmise kuupäevast;

e) aktiva- ja passivakirjete osi tuleb hinnata eraldi;

f) iga aruandeaasta algbilanss peab vastama eelnenud aruandeaasta lõppbilansile.

2. Neist üldpõhimõtetest kõrvalekaldumist lubatakse erandjuhtudel. Iga selline kõrvalekaldumine tuleb avaldada raamatupidamisaruannete lisades koos selle põhjenduse ning hinnanguga nende mõju kohta varale, kohustustele, finantsseisundile ning kasumile või kahjumile.

Artikkel 32

Raamatupidamise aastaaruandes näidatud kirjeid hinnatakse kooskõlas artiklitega 34–42, mis põhinevad soetus- või tootmismaksumuse põhimõttel.

Artikkel 33

1. Liikmesriigid võivad komisjonile teatada, et kõrvale kaldudes artiklist 32 jätavad nad endale kuni edasise kooskõlastamiseni

õiguse lubada või nõuda kõikide äriühingute või teatavat liiki äriühingute puhul:

a) piiratud kasutuseaga materiaalse põhivara, samuti varude hindamist asendusväärtuse meetodil;

b) raamatupidamise aastaaruande kirjete, sealhulgas omakapitali hindamist meetodite alusel, mida ei ole ette nähtud punktiga a ning mis on kavandatud võtmaks arvesse inflatsiooni;

c) materiaalse põhivara ja finantspõhivara ümberhindlust.

Kui siseriikliku õigusega nähakse ette punktides a, b ja c märgitud hindamismeetodid, tuleb määratleda nende sisu ja piirangud ning kasutamise eeskirjad.

Mis tahes sellise meetodi kasutamine, kõnealused bilansi- ja kasumiaruandekirjed ning meetod, mille alusel on arvutatud näidatud väärtused, avaldatakse raamatupidamisaruannete lisades.

2. a) Kui kohaldatakse lõiget 1, tuleb kasutatud meetodi alusel ja kooskõlas artiklis 32 sätestatud üldnormiga saadud hindamistulemuste vahe kanda passivakirjele "ümberhindluse reserv". Selle kirje maksustusalane käsitlus tuleb selgitada bilansis või raamatupidamisaruannete lisades.

Lõike 1 viimast lõiku kohaldades avaldavad äriühingud, kui reservi summa on aruandeaasta jooksul muutunud, raamatupidamisaruannete lisades muu hulgas tabeli, milles on näidatud:

— ümberhindluse reservi suurus aruandeaasta algul,

— aruandeaasta jooksul ümberhindluse reservi siirdatud summad, mis tulenevad ümberhindlusest,

— aruandeaasta jooksul ümberhindluse reservist kapitaliseeritud või muul viisil siirdatud summad, kusjuures näidatakse mis tahes sellise siirde laad,

— ümberhindluse reservi suurus aruandeaasta lõpus.

b) Ümberhindluse reservi võib igal ajal täielikult või osaliselt kapitaliseerida.

c) Ümberhindluse reservi tuleb vähendada määral, mil sellesse siirdatud summad ei ole enam vajalikud kasutatava hindamismeetodi rakendamise ja selle eesmärgi saavutamise tarvis.

Liikmesriigid võivad ette näha reegleid korraldamaks ümberhindluse reservi kasutamist, tingimusel et siirdeid ümberhindluse reservist kasumiaruandesse võib teha üksnes määral, mil siirdatud summad on kantud kuluna kasumiaruandesse või need kajastavad tegelikult realiseerunud väärtuskasvu. Need summad tuleb avaldada kasumiaruandes eraldi. Kui ümberhindluse reserv ei vasta tegelikult realiseerunud väärtuskasvule, ei tohi seda otseselt ega kaudselt jaotada.

d) Ümberhindluse reservi ei tohi vähendada muidu kui punktidega b ja c ette nähtud puhkudel.

3. Väärtuse täpsustused arvutatakse igal aastal kõnealuse aruandeaasta tarvis kehtestatud väärtuse alusel. Kõrvale kaldudes artiklitest 4 ja 22 võivad liikmesriigid siiski lubada või nõuda, et artiklites 23–26 ettenähtud skeemide asjakohastes kirjetes näidatakse üksnes väärtuse täpsustused, mis tulenevad artiklis 32 ettenähtud üldnormi kohaldamisest, ning et vahe, mis tuleneb vastavalt käesolevale artiklile rakendatud hindamismeetodi kasutamisest, näidatakse neis skeemides eraldi. Lisaks sellele kohaldatakse *mutatis mutandis* artikleid 34–42.

4. Kui kohaldatakse lõiget 1, tuleb artiklite 9 ja 10 skeemides ette nähtud iga bilansikirje, välja arvatud varud, kohta bilansis või raamatupidamisaruannete lisades eraldi avaldada:

a) kooskõlas artiklis 32 sätestatud üldnormiga saadud hindamistulemus bilansipäeval ning väärtuse täpsustuste kumulatiivne summa; või

b) kooskõlas käesoleva artikliga saadud hindamistulemuse ja artikli 32 alusel saadud hindamistulemuse vahe bilansipäeval ning, kui see on asjakohane, väärtuse lisatäpsustuste kumulatiivne summa.

5. Ilma et see piiraks artikli 52 kohaldamist, vaatab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal seitsme aasta jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest läbi käesoleva artikli ning vajaduse korral muudab seda ühenduse majandus- ja rahandusarengu alusel.

Artikkel 34

1. a) Kui siseriikliku õigusega on lubatud asutamisväljaminekute hõlmamine aktivas, tuleb need amortiseerida kuni viie aasta jooksul.

b) Kuivõrd asutamisväljaminekuid ei ole täielikult amortiseeritud, ei jaotata kasumit, kui reservid, mis on saadaval jaotamise ja eelnenud perioodide jaotamata kasumi tarvis, ei ole vähemalt võrdsed amortiseerimata väljaminekutega.

2. Kirjele "asutamisväljaminekud" märgitud summade kohta tuleb anda selgitus raamatupidamisaruannete lisades.

Artikkel 35

1. a) Põhivara tuleb hinnata soetus- või tootmismaksumuse alusel, kui käesoleva lõike punktides b ja cei ole sätestatud teisiti.

b) Piiratud kasutuseaga materiaalse põhivara soetus- või tootmismaksumust tuleb vähendada väärtuse täpsustuste võrra, mis on arvutatud, et selline vara selle kasutusea jooksul süstemaatiliselt amortiseerida.

c) aa) Finantspõhivara suhtes võib teha väärtuse täpsustusi, hinnates selle madalamale väärtusele, mis on sellele omistatav bilansipäeval.

bb) Hoolimata sellest, kas põhivara kasutusiga on piiratud või mitte, tuleb selle suhtes teha väärtuse täpsustusi, hinnates selle madalamale väärtusele, mis on põhivarale omistatav bilansipäeval, kui eeldatakse, et väärtus on vähenenud jäävalt.

cc) Alapunktides aa ja bb osutatud väärtuse täpsustused tuleb debiteerida kasumiaruandes ning, kui neid ei ole kasumiaruandes eraldi näidatud, eraldi avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

dd) Alapunktides aa ja bb ettenähtud hindamist madalamale väärtusele ei tohi jätkata, kui selliste väärtuse täpsustuste põhjused on lakanud olemast;

d) Kui põhivara suhtes tehakse erakorraline väärtuse täpsustus üksnes maksustamise otstarbel, avaldatakse selle täpsustuse summa ning põhjendus raamatupidamisaruannete lisades.

2. Soetusmaksumuse arvutamisel liidetakse tasutud hinnale muud soetuskulutused.

3. a) Tootmismaksumuse arvutamisel liidetakse tooraine ja tarvikute soetusmaksumusele kulud, mis on otseselt seotud kõnealuse tootega.

b) Põhjendatava osa kuludest, mis on kõnealuse tootega seotud üksnes kaudselt, võib hõlmata tootmismaksumusse määral, mil need kulud on seotud kõnealuse tootmisperioodiga.

4. Intressid kapitalilt, mis on võetud laenuks, et finantseerida põhivara tootmist, võib hõlmata tootmismaksumusse määral, mil need on seotud kõnealuse tootmisperioodiga. Sel juhul tuleb selliste intresside hõlmamine aktivasse avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

Artikkel 36

Kõrvale kaldudes artikli 35 lõike 1 punkti c alapunktist cc võivad liikmesriigid lubada, et investeerimisühingud artikli 5 lõike 2 tähenduses saldeerivad investeeringute väärtuse täpsustused otse omakapitali suhtes. Kõnealused summad tuleb eraldi näidata bilansi passivas.

Artikkel 37

1. Arenguväljaminekute suhtes kohaldatakse artiklit 34. Erandjuhtudel võivad liikmesriigid siiski lubada kõrvalekaldumist artikli 34 lõike 1 punktist a. Sel juhul võivad nad samuti ette näha kõrvalekaldumist artikli 34 lõike 1 punktist b. Sellised kõrvalekaldumised tuleb koos nende põhjendusega avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

2. Maineväärtuse suhtes kohaldatakse artikli 34 lõike 1 punkti a. Liikmesriigid võivad siiski lubada, et äriühingud süstemaatiliselt amortiseerivad maineväärtuse piiratud aja jooksul, mis ületab viis aastat, tingimusel et see aeg ei ületa kõnealuse vara kasutusiga ning et see avaldatakse koos põhjendusega raamatupidamisaruannete lisades.

Artikkel 38

Materiaalne põhivara, tooraine ja tarvikud, mida pidevalt uuendatakse ning mille koguväärtus on äriühingu jaoks

väheoluline, võidakse märkida aktivasse fikseeritud koguses ja väärtusel, kui nende kogus, väärtus ja koostis oluliselt ei muutu.

Artikkel 39

1. a) Käibevara tuleb hinnata soetus- või tootmismaksumuse alusel, kui käesoleva lõike punktides b ja c ei ole sätestatud teisiti.

b) Käibevara suhtes tehakse väärtuse täpsustusi, pidades silmas nende näitamist madalamal turuväärtusel või, teatavatel asjaoludel, muul madalamal väärtusel, mis on sellele omistatav bilansipäeval.

c) Liikmesriigid võivad lubada erakorralisi väärtuse täpsustusi, kui need on põhjendatava kaubandusliku hindamise põhjal vajalikud kinnitamaks, et nende objektide hindamist ei tule väärtuse kõikumise tõttu lähitulevikus muuta. Nende väärtuse täpsustuste summa tuleb eraldi avaldada kasumiaruandes või raamatupidamisaruannete lisades.

d) Punktides b ja c ettenähtud hindamist madalamale väärtusele ei tohi jätkata, kui selliste väärtuse täpsustuste põhjused on lakanud olemast.

e) Kui käibevara suhtes tehakse erakorraline väärtuse täpsustus üksnes maksustamise otstarbel, tuleb selle täpsustuse summa ning põhjendus avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

2. Soetus- ja tootmismaksumuse suhtes kohaldatakse määratlusi artikli 35 lõigetes 2 ja 3. Liikmesriigid võivad samuti kohaldada artikli 35 lõiget 4. Turustuskulusid ei tohi hõlmata tootmismaksumusse.

Artikkel 40

1. Liikmesriigid võivad lubada, et ühte ja sama liiki kauba varude ning kõigi omavahel võrdväärsete kaupade ja investeeringute soetus- või tootmismaksumus arvutatakse kaalutud keskmise hinna, FIFO- või LIFO-meetodi või samalaadse meetodi alusel.

2. Kui bilansis näidatud väärtus, mis on saadud lõikes 1 piiritletud arvestusmeetodite järgi, erineb bilansipäeval oluliselt väärtusest, mis põhineb viimasel teadaoleval turuväärtusel enne bilansipäeva, tuleb see vahe avaldada kogusummas liigiti raamatupidamisaruannete lisades.

Artikkel 41

1. Kui võlalt tagasimakstav summa on suurem kui saadud summa, võib nende vahe näidata aktivas. See tuleb eraldi näidata bilansis või raamatupidamisaruannete lisades.

2. Seda vahet tuleb igal aastal põhjendatava summa võrra amortiseerida ning see tuleb täielikult amortiseerida hiljemalt võla tagasimaksmise ajaks.

Artikkel 42

Eraldised kohustusteks ja kuludeks ei tohi olla vajalikust suuremad.

Kui bilansis kirjel "muud eraldised" näidatavad eraldised on olulised, tuleb need avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

8. JAGU

Raamatupidamisaruannete lisade sisu

Artikkel 43

1. Lisaks teabele, mida on nõutud käesoleva direktiivi muudes sätetes, peavad raamatupidamisaruannete lisad sisaldama teavet vähemalt järgmiste küsimuste kohta:

1) hindamismeetodid, mida on kasutatud raamatupidamise aastaaruande eri kirjete suhtes, ning meetodid, mida on kasutatud väärtuse täpsustuste arvutamisel. Raamatupidamise aastaaruandes hõlmatud kirjete puhul, mis on või olid algselt väljendatud välisvaluutas, tuleb avaldada konverteerimise alused, mida on kasutatud väljendamaks neid kohalikus valuutas;

2) iga sellise äriühingu ärinimi ja registrisse kantud asukoht, milles vaadeldav äriühing ise või isiku kaudu, kes tegutseb enda nimel, kuid äriühingu huvides, omab vähemalt kapitali osa, mida liikmesriik ei tohi määrata suuremaks kui 20 %, kusjuures näidatakse omatava kapitali osatähtsus, kõnealuse äriühingu, mille kohta on esitatud raamatupidamisaruanded, omakapitali suurus ning viimase aruandeaasta kasum või kahjum. Selle teabe võib ära jätta, kui see on artikli 2 lõike 3 mõttes väheoluline. Teabe omakapitali ning kasumi või

kahjumi kohta võib ka esitamata jätta, kui kõnealune äriühing ei avalda oma bilanssi ning vaadeldav äriühing omab (otseselt või kaudselt) vähem kui 50 % selle äriühingu kapitalist;

3) lubatud kapitali piires aruandeaasta jooksul märgitud osade või aktsiate arv ja nimiväärtus või selle puudumise korral arvestuslik nimiväärtus, ilma et see piiraks selle kapitali suurust puudutavate direktiivi 68/151/EMÜ artikli 2 lõike 1 punkti e ja direktiivi 77/91/EMÜ artikli 2 punkti c kohaldamist;

4) kui osa- või aktsialiike on mitu, iga liigi osade või aktsiate arv ja nimiväärtus või selle puudumise korral arvestuslik nimiväärtus;

5) kõik osalust tõendavad väärtpaberid, konverteeritavad võlakohustused või samalaadsed väärtpaberid või õigused, kusjuures näidatakse nende arv ja nendega kaasnevad õigused;

6) äriühingu võlgnetavad summad, mille maksetähtaeg on pikem kui viis aastat, ning kõik äriühingu võlad, mille eest äriühing on andnud väärtusliku tagatise, kusjuures näidatakse tagatise laad ja vorm. See teave tuleb eraldi avaldada iga võlakohustuste kirje kohta vastavalt skeemidele artiklites 9 ja 10;

7) kõigi bilansiväliste finantskohustuste kogusumma, kuivõrd selline teave on abiks finantsseisundi hindamisel. Eraldi tuleb avaldada mis tahes kohustused, mis on seotud pensionide ja sidusettevõtetega;

8) puhaskäive artikli 28 tähenduses, liigendatuna tegevusliikide ja geograafiliste turgude järgi, kuivõrd need liigid ja turud üksteisest oluliselt erinevad, võttes arvesse, kuidas on korraldatud toodete müük ja teenuste osutamine äriühingu põhitegevuse raames;

9) aruandeaasta jooksul äriühingu teenistuses olnud isikute arv, eritletuna liikide järgi, ning aruandeaastaga seotud tööjõukulu, liigendatuna vastavalt artikli 23 lõikes 6 sätestatule, kui kasumiaruandes neid kulusid eraldi ei avaldata;

10) ulatus, mil määral aruandeaasta kasumi või kahjumi arvutamist on mõjutanud kirjete hindamine, mida kõrvale kaldudes artiklites 31 ja 34–42 sätestatud põhimõtetest on tehtud kõnealusel või eelnenud aruandeaastal selleks, et saada maksusoodustus. Kui sellise hindamise tulemus mõjutab oluliselt tulevasi maksukulusid, tuleb avaldada üksikasjad;

11) kõnealuse aruandeaasta ja eelnenud aruandeaasta eest arvutatud maksude ning nende aastate suhtes juba makstud või maksta oleva maksusumma vahe, tingimusel et see vahe on oluline tulevase maksustamise suhtes. Selle summa võib avaldada ka bilansis kumulatiivse summana eraldi kirjel, millel on asjakohane nimetus;

12) summad, mis on eraldatud haldus-, juhatus- ja järelevalveorganite liikmetele tasuks nende ülesannete täitmise eest kõnealusel aruandeaastal, ning mis tahes kohustused, mis tekivad või on võetud nende organite endiste liikmete vanaduspensioni suhtes. See teave esitatakse kogusummana iga liigi kohta;

13) avansi- ja krediidisummad, mis on eraldatud haldus-, juhatus- ja järelevalveorganite liikmetele, kusjuures näidatakse intressimäärad, põhitingimused ja mis tahes tagasimakstud summad ning kohustused, mille nad on enda nimel mis tahes laadi tagatiste abil võtnud. See teave esitatakse kogusummana iga liigi kohta.

2. Kuni edasise kooskõlastamiseni ei pea liikmesriigid kohaldama lõike 1 punkti 2 finantsvaldusettevõtjate suhtes artikli 5 lõike 3 tähenduses.

Artikkel 44

Liikmesriigid võivad lubada, et artiklis 11 osutatud äriühingud koostavad raamatupidamisaruannete lühendatud lisad ilma teabeta, mida on nõutud artikli 43 lõike 1 punktides 5-12. Sellest hoolimata tuleb lisades avaldada teave, mis on piiritletud artikli 43 lõike 1 punktis 6, kogusummana kõigi kõnealuste kirjete kohta.

Kohaldatakse artikli 12 sätteid.

Artikkel 45

1. Liikmesriigid võivad lubada, et teave, mis on ette nähtud artikli 43 lõike 1 punktis 2:

a) esitatakse deponeeritud avalduse kujul kooskõlas direktiivi 68/151/EMÜ artikli 3 lõigetega 1 ja 2; see tuleb avaldada raamatupidamisaruannete lisades;

b) jäetakse ära, kui see oma laadilt tõsiselt kahjustaks mis tahes äriühingut, mida on käsitletud artikli 43 lõike 1 punktis 2. Liikmesriigid võivad ette näha, et selliseks ärajätmiseks on vaja eelnevat haldusasutuse või kohtu luba. Iga selline ärajätmine tuleb avaldada raamatupidamisaruannete lisades.

2. Lõike 1 punkti b kohaldatakse ka teabe suhtes, mis on ette nähtud artikli 43 lõike 1 punktis 8.

Liikmesriigid võivad lubada, et artiklis 27 osutatud äriühingud jätavad esitamata teabe, mis on ette nähtud artikli 43 lõike 1 punktis 8. Kohaldatakse artikli 12 sätteid.

9. JAGU

Tegevusaruande sisu

Artikkel 46

1. Tegevusaruanne peab hõlmama vähemalt erapooletu ülevaate äriühingu tegevuse arengu ja seisundi kohta.

2. Kõnealuses aruandes tuleb samuti anda:

a) teavet oluliste sündmuste kohta, mis on aset leidnud pärast aruandeaasta lõppu;

b) teavet äriühingu tõenäolise arengu kohta tulevikus;

c) teavet tegevuse kohta uurimise ja arenduse valdkonnas;

d) direktiivi 77/91/EMÜ artikli 22 lõikes 2 ettenähtud teavet oma osade või aktsiate soetamise kohta.

10. JAGU

Avaldamine

Artikkel 47

1. Nõuetekohaselt kinnitatud raamatupidamise aastaaruanne ning tegevusaruanne koos arvamusega, mille on esitanud raamatupidamisaruannete auditeerimise eest vastutav isik, avaldatakse vastavalt iga liikmesriigi seadustele kooskõlas direktiivi 68/151/EMÜ artikliga 3.

Liikmesriikide seadustes võib siiski lubada, et tegevusaruannet ei avaldata eespool sätestatud viisil. Sel juhul tehakse see üldsusele kättesaadavaks äriühingu asukohas asjaomases liikmesriigis. Taotluse korral peab olema võimalik tasuta saada kogu sellise aruande või selle osa ärakiri.

2. Kõrvale kaldudes lõikest 1 võivad liikmesriigid lubada, et artiklis 11 osutatud äriühingud avaldavad:

a) lühendatud bilansi, näidates üksnes need kirjed, mis on artiklites 9 ja 10 tähistatud tähtede ja rooma numbritega, ning avaldatavad eraldi teabe, mis on nõutud sulgudes artikli 9 skeemi aktiva rubriigis D. II ja passiva rubriigis C ning artikli 10 skeemi rubriigis D. II, kuid kogusummana iga kirje kohta; ja

b) raamatupidamisaruannete lühendatud lisad ilma selgitusteta, mida on nõutud artikli 43 lõike 1 punktides 5–12. Lisades tuleb siiski avaldada teave, mis on piiritletud artikli 43 lõike 1 punktis 6, kogusummas kõigi kõnealuste kirjete kohta.

Kohaldatakse artikli 12 sätteid.

Lisaks sellele võivad liikmesriigid vabastada sellised äriühingud kohustusest avaldada oma kasumiaruanne ning tegevusaruanne ning raamatupidamisaruannete auditeerimise eest vastutavate isikute arvamus.

3. Liikmesriigid võivad lubada, et artiklis 27 osutatud äriühingud avaldavad:

a) lühendatud bilansi, näidates üksnes need kirjed, mis on artiklites 9 ja 10 tähistatud tähtede ja rooma numbritega, ning avaldavad bilansis või raamatupidamisaruannete lisades eraldi:

— artikli 9 skeemi aktivas ettenähtud rubriigid C.I.3, C.II.1, C.II.2, C.II.3, C.II.4, C.III.1, C.III.2, C.III.3, C.III.4, C.III.7, D.II.2, D.II.3, D.II.6, D.III.1 ja D.III.2 ning passivas sätestatud rubriigid C.1, C.2, C.6, C.7 ja C.9,

— artikli 10 skeemis ettenähtud rubriigid C.I.3, C.II.1, C.II.2, C.II.3, C.II.4, C. III.1, C.III.2, C.III.3, C.III.4, C.III.7, D.II.2, D.II.3, D.II.6, D.III.1, D.III.2, F.1, F.2, F.6, F.7, F.9, I.1, I.2, I.6, I.7 ja I.9,

— teabe, mida on nõutud sulgudes artikli 9 skeemis aktiva rubriigis D. II ja passiva rubriigis C, kogusummana kõigi kõnealuste kirjete kohta ning eraldi aktiva rubriikide D.I-I.2 ja D.II.3 kohta ning passiva rubriikide C.1, C.2, C.6, C.7 ja C.9 kohta,

— teabe, mida on nõutud sulgudes artikli 10 skeemi rubriigis D. II, kogusummana kõigi kõnealuste kirjete kohta ning eraldi rubriikide D.II.2 ja D.II.3 kohta;

b) raamatupidamisaruannete lühendatud lisad ilma teabeta, mida on nõutud artikli 43 lõike 1 punktides 5, 6, 8, 10 ja 11. Lisades tuleb siiski anda teavet, mis on piiritletud artikli 43 lõike 1 punktis 6, kogusummas kõigi kõnealuste kirjete kohta.

Käesolev lõige ei piira lõike 1 kohaldamist, kuivõrd see on seotud kasumiaruande, tegevusaruande ning raamatupidamisaruannete auditeerimise eest vastutava isiku arvamusega.

Kohaldatakse artikli 12 sätteid.

Artikkel 48

Kui raamatupidamise aastaaruanne ja tegevusaruanne avaldatakse täielikult, tuleb need reprodutseerida samal kujul ja sama tekstina, mille alusel isik, kes vastutab raamatupidamisaruannete auditeerimise eest, on koostanud oma arvamuse. Nendega peab kaasas olema tema arvamuse täielik tekst. Kui isik, kes vastutab raamatupidamisaruannete auditeerimise eest, on teinud reservatsioone või keeldunud arvamust esitamast, tuleb see asjaolu koos selle põhjendusega avaldada.

Artikkel 49

Kui raamatupidamise aastaaruannet ei avaldata täielikult, tuleb märkida, et avaldatud aruanne on lühendatud, ning viidata registrile, kus seda aruannet säilitatakse kooskõlas artikli 47 lõikega 1. Kui seda ei ole veel säilitamiseks esitatud, tuleb see asjaolu avaldada. Selle väljaandega ei pea kaasas olema arvamus, mille on esitanud raamatupidamisaruannete auditeerimise eest vastutav isik, kuid tuleb avaldada, kas arvamus on esitatud reservatsioonidega või ilma või kas selle esitamisest on keeldutud.

Artikkel 50

Koos raamatupidamise aastaaruandega ja samal viisil tuleb avaldada:

— ettepanek kasumi jaotamise või kahjumi käsitlemise kohta,

— kasumi jaotamine või kahjumi käsitlus,

kui see teave ei ilmne raamatupidamise aastaaruandest.

11. JAGU

Auditeerimine

Artikkel 51

1. a) Äriühingud peavad andma oma raamatupidamise aastaaruande auditeerimiseks ühele või mitmele isikule, kes on vastavalt siseriiklikule õigusele volitatud raamatupidamisaruandeid auditeerima.

b) Raamatupidamisaruannete auditeerimise eest vastutav isik või vastutavad isikud peavad ka kinnitama, et tegevusaruanne on vastavuses sellesama aruandeaasta raamatupidamise aastaaruandega.

2. Liikmesriigid võivad vabastada artiklis 11 osutatud äriühingud kohustusest, mis on ette nähtud lõikes 1.

Kohaldatakse artikli 12 sätteid.

3. Kui tehakse lõikes 2 sätestatud erand, kehtestavad liikmesriigid oma seadustes asjakohased sanktsioonid juhuks, kui selliste äriühingute raamatupidamise aastaaruanded või tegevusaruanded ei ole koostatud kooskõlas käesoleva direktiivi nõuetega.

12. JAGU

Lõppsätted

Artikkel 52

1. Komisjoni egiidi all asutatakse kontaktkomitee. Selle ülesanne on:

a) piiramata asutamislepingu artiklite 169 ja 170 kohaldamist, hõlbustada käesoleva direktiivi ühtlustatud kohaldamist korrapäraste koosolekute abil, millel käsitletakse praktilisi probleeme, mis kerkivad esile seoses käesoleva direktiivi rakendamisega;

b) vajaduse korral nõustada komisjoni käesoleva direktiivi täiendamise või muutmise suhtes.

2. Kontaktkomitee koosneb liikmesriikide ja komisjoni esindajatest. Esimees on komisjoni esindaja. Sekretariaadi korraldab komisjon.

3. Komitee kutsub kokku esimees omaalgatuslikult või ühe liikme taotluse korral.

Artikkel 53

1. Käesolevas direktiivis vastab Euroopa arvestusühik määratlusele komisjoni 18. detsembri 1975. aasta otsuses 3289/75/ESTÜ. [1] Sellele vastav summa riigi valuutas arvutatakse esialgu käesoleva direktiivi vastuvõtmise kuupäeva kursi järgi.

2. Iga viie aasta järel vaatab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal läbi summad, mis käesolevas direktiivis on väljendatud Euroopa arvestusühikutes, ning vajaduse korral muudab neid ühenduse majandus- ja rahandusarengu alusel.

Artikkel 54

Käesolev direktiiv ei mõjuta liikmesriikide seadusi, milles nõutakse, et väljaspool nende pädevust olevate äriühingute raamatupidamise aastaaruanded talletatakse registris, millesse on kantud selliste äriühingute filiaalid.

Artikkel 55

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid kahe aasta jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid võivad ette näha, et lõikes 1 osutatud norme ei kohaldata 18 kuu jooksul alates selles lõikes ettenähtud aja möödumisest.

See 18 kuu pikkune aeg võib siiski olla viis aastat:

a) registreerimata äriühingute suhtes Ühendkuningriigis ja Iirimaal;

b) bilansi ja kasumiaruande skeeme käsitlevate artiklite 9, 10 ja 23–26 kohaldamisel, kui liikmesriik on jõustanud nende dokumentide teistsugused skeemid kuni kolm aastat enne käesoleva direktiivi teatavakstegemist;

c) kui käesolevat direktiivi kohaldatakse artikli 9 skeemi aktivarubriikides C.II.2 ja C.II.3 ning artikli 10 skeemi rubriikides C.II.2 ja C.II.3 hõlmatud vara amortisatsiooni arvutamise ja bilansis avaldamise suhtes;

d) käesoleva direktiivi artikli 47 lõike 1 kohaldamisel muude äriühingute suhtes kui need, millel juba lasub avaldamiskohustus direktiivi 68/151/EMÜ artikli 2 lõike 1 punkti f alusel. Sel puhul kohaldatakse raamatupidamise aastaaruande ja selle auditeerimise eest vastutava isiku koostatud arvamuse suhtes käesoleva direktiivi artikli 47 lõike 1 teist lõiku;

e) käesoleva direktiivi artikli 51 lõike 1 kohaldamisel.

Lisaks sellele võib pikendada seda 18 kuu pikkust aega kaheksale aastale äriühingute puhul, mille põhieesmärk on laevandustegevus ning mis on juba olemas lõikes 1 osutatud normide jõustumise kuupäeval.

3. Liikmesriigid tagavad, et nad edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 56

Kohustus näidata raamatupidamise aastaaruandes kirjed, mis on ette nähtud artiklites 9, 10 ja 23–26 ning mis on seotud sidusettevõtetega, ning kohustus anda nende ettevõtete kohta teavet kooskõlas artikli 13 lõikega 2, artikliga 14 või artikli 43 lõike 1 punktiga 7 jõustub samal ajal kui nõukogu direktiiv konsolideeritud aastaaruannete kohta.

Artikkel 57

1. Seni kui jõustub nõukogu direktiiv konsolideeritud aastaaruannete kohta, ning ilma et see piiraks direktiivide 68/151/EMÜ ja 77/91/EMÜ kohaldamist, ei pea liikmesriigid kohaldama oma siseriikliku õigusega reguleeritava kontserni tütarettevõtjate suhtes käesoleva direktiivi sätteid, milles on käsitletud selliste tütarettevõtjate raamatupidamise aastaaruannete sisu, auditeerimist ning avaldamist, kui täidetakse järgmised tingimused:

a) emaettevõtjat peavad reguleerima liikmesriigi seadused;

b) kõik tütarettevõtja osanikud või aktsionärid peavad olema teatanud oma nõusoleku sellest kohustusest kõrvalekaldumise kohta; selline nõusolek tuleb teatada iga aruandeaasta suhtes;

c) emaettevõtja peab olema teatanud, et ta tagab tütarettevõtja võetavad kohustused;

d) tütarettevõtja peab avaldama punktides b ja c osutatud teated kooskõlas artikli 47 lõike 1 esimese lõiguga;

e) tütarettevõtja raamatupidamise aastaaruanne tuleb ühendada kontserni raamatupidamise aastaaruandesse;

[1] EÜT L 327, 19.12.1975, lk 4.

f) tütarettevõtja raamatupidamise aastaaruande koostamise, auditeerimise ja avaldamisega seotud erand tuleb avaldada kontserni raamatupidamise aastaaruande lisades.

2. Kontserni raamatupidamise aastaaruande suhtes kohaldatakse artikleid 47 ja 51.

3. Kontserni raamatupidamise aastaaruande suhtes kohaldatakse artikleid 2–46 võimalikult laias ulatuses.

Artikkel 58

1. Seni kui jõustub nõukogu direktiiv konsolideeritud aastaaruannete kohta, ning ilma et see piiraks direktiivi 77/91/EMÜ kohaldamist, ei pea liikmesriigid kohaldama oma siseriikliku õigusega reguleeritava kontserni emaettevõtjate suhtes käesoleva direktiivi sätteid, milles on käsitletud selliste emaettevõtjate kasumiaruannete auditeerimist ning avaldamist, kui täidetakse järgmised tingimused:

a) emaettevõtja peab selle erandi avaldama kooskõlas artikli 47 lõikega 1;

b) emaettevõtja raamatupidamise aastaaruanne tuleb ühendada kontserni raamatupidamise aastaaruandesse;

c) emaettevõtja kasumiaruande auditeerimise ja avaldamisega seotud erand tuleb avaldada kontserni raamatupidamise aastaaruande lisades;

d) emaettevõtja kasum või kahjum, mis on määratud kooskõlas käesoleva direktiivi põhimõtetega, tuleb näidata emaettevõtja bilansis.

2. Kontserni raamatupidamise aastaaruande suhtes kohaldatakse artikleid 47 ja 51.

3. Kontserni raamatupidamise aastaaruande suhtes kohaldatakse artikleid 2–46 võimalikult laias ulatuses.

Artikkel 59

Kuni edasise kooskõlastamiseni võivad liikmesriigid lubada, et osalust sidusettevõttes hinnatakse omakapitalimeetodil, tingimusel et täidetakse järgmised tingimused:

a) selle hindamismeetodi kasutamine tuleb avaldada osasid või aktsiaid omava äriühingu raamatupidamisaruannete lisades;

b) osasid või aktsiaid omava äriühingu bilansis või raamatupidamisaruannete lisades tuleb eraldi näidata selliste osade või aktsiate omandamisel olnud mis tahes vahed nende ostuhinna ja nendega esindatud kapitali, sealhulgas sidusettevõtete reservide, kasumi ja kahjumi ning eelnenud perioodide kasumi ja kahjumi vahel;

c) nende osade või aktsiate ostuhinda tuleb osasid või aktsiaid omava äriühingu bilansis vastavalt äriühingu osaluse suurusele suurendada või vähendada sidusettevõtte realiseeritud kasumi või kahjumi võrra;

d) punktis c piiritletud summad tuleb igal aastal näidata osasid või aktsiaid omava äriühingu kasumiaruande eraldi kirjel, millel on asjakohane nimetus;

e) kui sidusettevõte maksab osasid või aktsiaid omavale äriühingule dividende, tuleb nende arvestuslikku väärtust vastavalt sellele vähendada;

f) kui summad, mis on kooskõlas punktiga d näidatud kasumiaruandes, ületavad juba saadud dividende või nõudmiskõlblikke makseid, tuleb sellised vahesummad paigutada reservi, mida ei ole võimalik osanikele või aktsionäridele jaotada.

Artikkel 60

Kuni edasise kooskõlastamiseni võivad liikmesriigid ette näha, et investeeringuid, millesse investeerimisühingud artikli 5 lõike 2 tähenduses on paigutanud oma rahalisi varasid, hinnatakse turuväärtuse alusel.

Sel juhul võivad liikmesriigid samuti vabastada muutuva kapitaliga investeerimisühingud kohustusest näidata eraldi väärtuse täpsustused, millele on osutatud artiklis 36.

Artikkel 61

Seni kui jõustub nõukogu direktiiv konsolideeritud aastaaruannete kohta, ning ilma et see piiraks direktiivi 77/91/EMÜ kohaldamist, ei pea liikmesriigid oma siseriikliku õigusega reguleeritavate kontsernide emaettevõtjate suhtes kohaldama artikli 43 lõike 1 punkti 2, milles on käsitletud omakapitali suurust ning asjaomaste ettevõtete kasumit ja kahjumit, kui selliste ettevõtete raamatupidamise aastaaruanded

ühendatakse kontserni raamatupidamise aastaaruandesse või kui osalust nendes ettevõtetes hinnatakse omakapitalimeetodil.

Artikkel 62

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 25. juuli 1978

Nõukogu nimel

eesistuja

K. VON DOHNANYI